

Project Vlaardingen 1018

Lesbrief Drama

Middenbouw (Groep 3-5)
Ank Vos en Nadia Stolk

Educatie themajaar Vlaardingen 1018

In 2018 is het 1000 jaar geleden dat de Slag bij Vlaardingen plaatsvond. Deze historische gebeurtenis heeft een cruciale rol gespeeld bij het ontwikkelen van Vlaardingen als stad. Dit is tevens de basis van het ontstaan van Holland.

Om het verhaal van de Slag bij Vlaardingen te vertellen en tot leven te wekken voor de leerlingen in het basisonderwijs heeft de gemeente KADE40 de opdracht gegeven om thematische kunstlessen te ontwikkelen. Scholen krijgen in het kader van de Kunstschatten kunstvakdocenten op bezoek, die de leerlingen in hun lessen meenemen in het verhaal rond de Slag bij Vlaardingen/leven in 1018.

Maar leerkrachten kunnen ook zelfstandig aan de slag in de klas met behulp van lesbrieven. Per bouw is een lesbrief dans, drama en beeldende vorming beschikbaar.

Op muzikaal gebied is er zelfs een heus 'Dirk III' lied geschreven. Het hele verhaal rond de Slag bij Vlaardingen komt daarbij in een notendop voorbij. Niet alleen in de vorm van muziek, maar ook met een animatie. Het lied kan online beluisterd en bekeken worden en er is een zangtutorial beschikbaar, waarbij je als leerkracht het lied via het digibord kan oefenen.

Als slag op de vuurpijl bezoekt een 'Stinkende Ridder' de basisscholen, begeleid door een troubadour. De geschiedenis komt daardoor wel heel dichtbij, alleen geschikt voor dappere kinderen. Uiteraard wordt het spel hierbij ook afgestemd op elke bouw.

Al met al dus veel mogelijkheden voor de scholen om dit belangrijke stuk geschiedenis op een leuke manier het klaslokaal in te brengen.

Een woord van dank is op zijn plek. Er is intensief samengewerkt om bovenstaande mogelijk te maken. Aan het project hebben meegewerkt:

Eliza van der Luit en Roos Malkenhorst – Palet Centrum

Rob van der Berg – Stinkende ridder

Abel Hagen – Wooden Plank Studios, animatie Dirk III lied

Angelique van Woerkom, Ank Vos, Caroline Groeneveld, Donna Zwanenburg,

Esther van der Eerden, Maaïke Gilden, Nadia Stolk, Roos Slooter, Rosanne

de Graaf, Stefanie Kampman – Kunstvakdocenten KADE40

Marjet Kooij, Erik van Duijvenbode – Projectcoördinatie KADE40

Met dank aan de gemeente Vlaardingen, die het project financieel mogelijk heeft gemaakt.

KADE40

Inleiding

In 2018 is het 1000 jaar geleden dat de slag bij Vlaardingen heeft plaatsgevonden. Aangezien dat ook de tijd van de middeleeuwen is zal ik in deze lesbrief ook aandacht schenken aan het leven in de middeleeuwen zodat de kinderen zich ook wat beter kunnen verplaatsen in die tijd.

Plan van aanpak: In de lesbrief staan verschillende drama werkvormen beschreven waar u mee aan de slag kan zonder dat het u al te veel extra voorbereidingstijd kost.

Opdracht 1 - Jezelf presenteren als ridder

Doel	Rolinleving en beleving, uitbeelden van emoties
Drama werkvormen	Pantomime
Organisatie	Kringopstelling
Instructie	Het kind dat aan de beurt is krijgt de opdracht om zichzelf te presenteren als een bepaald soort ridder bv een stoere, verlegen, verdrietige, boze, bange, blije ridder. Het kind dat aan de beurt is doet een stapje naar voren in de kring. Bij de eerste keer dat de ridder zich voorstelt kijken alle kinderen mee. Bij de tweede keer dat de ridder zich voorstelt doen alle kinderen mee.

Opdracht 2 – Tableaux vivants

Doel	Rolvastheid en lichaamscontrole oefenen
Drama werkvormen	Vormen van tableau
Organisatie	De kinderen staan verspreid in de ruimte
Instructie	De kinderen maken verschillende beelden met elkaar maken van personages die in de kastelen leefden zoals een stalknecht, de jonkvrouw, de bakker, de heelmeeester, de tuinman, de smid, de schoenenmaker, de kok, de torenwachter maar natuurlijk ook de ridder. Het ene kind is de beeldhouwer, het andere kind is het standbeeld. Als het standbeeld gemaakt is kan het ook even tot leven komen

als voor het standbeeld duidelijk is wat er van hem gemaakt is. We krijgen dan een “tableau vivant”.

Rollen ook weer omwisselen. Het standbeeld wordt beeldhouwer en de beeldhouwer wordt standbeeld.

Tip! Bespreek voorafgaand aan deze opdracht de verschillende personages die in een kasteel wonen zodat de kinderen al een idee hebben welke beelden ze van elkaar kunnen maken.

Opdracht 3 - De beeldentuin

Doel	Rolvastheid en lichaamscontrole oefenen
Drama werkvormen	Tableau maken, pantomime
Organisatie	De kinderen staan verspreid door de ruimte.
Instructie	De kinderen beelden verschillende personages uit die in een kasteel wonen. Hierbij staan ze stil als een standbeeld. De soldaat bewaakt het kasteel. Hij moet indringers tegenhouden en ervoor zorgen dat het rustig blijft op het kasteel. De soldaat weet niet dat als het nacht wordt de personages uit het kasteel tot leven komen. 1 of 2 kinderen spelen voor soldaat afhankelijk van de groepsgrootte. De soldaat kijkt steeds goed rond in zijn kasteel of er geen gekke dingen gebeuren. Als de soldaat niet kijkt gaan de personages in een andere houding staan of maken ze van zichzelf een ander personage. Maar o wee, als de soldaat je ziet bewegen dan ben je af.

Opdracht 4 - Schijngevecht

Doel	Uitbeelden van emoties
Drama werkvormen	Pantomime
Organisatie	De kinderen staan in 2 tallen tegenover elkaar opgesteld.
Instructie	De kinderen staan in 2 tallen tegenover elkaar. Met elkaar beelden ze een schijngevecht uit waarbij ze in slow motion met elkaar vechten. Bij dit gevecht maken ze zogenaamd gebruik van een zwaard, knots ed.

Bij dit gevecht worden verschillende emoties uitgespeeld zoals heel stoer zijn maar ook angst of verdriet is een emotie die de kinderen kunnen laten zien.

Het incasseren van een tegenslag kan ook uitgespeeld worden, het gewond raken. Verder moeten vechten met nog maar 1 been of 1 arm.

Opdracht 5 - denkbeeldig voorwerp doorgeven

Doel	Samenwerken
Drama werkvormen	Improvisatie en pantomime
Organisatie	De kinderen staan opgesteld in een kring
Instructie	De kinderen geven zgn. een voorwerp door. Het kind dat het voorwerp krijgt moet daar op een bepaalde manier op reageren. Stel je geeft een zwaard door dan kan het kind dat het voorwerp aanneemt daar op een bepaalde manier op reageren bv te doen alsof je gewond bent geraakt door het zwaard.

Tip! Bespreek met de kinderen welke voorwerpen uit de middeleeuwen stammen.

Opdracht 7 - Spiegelspel

Doel	Samenwerken
Drama werkvormen	Spiegelen
Organisatie	In 2 tallen tegenover elkaar
Instructie	De kinderen staan in 2 tallen tegenover elkaar. Het ene kind beeldt diverse handelingen en houdingen van een ridder uit die door het andere kind worden nagedaan.

Opdracht 6 – De slag verbeeld

Doel	Rolvastheid en lichaamscontrole oefenen, uitdrukken van emoties
Drama werkvorm	Tableau maken
Instructie	De kinderen maken diverse tableau vivants van situaties uit de slag van Vlaardingen. Begin beeld: De kinderen stappen aan boord van het schip van graaf Dirk III.

In een tableau vivant laten de kinderen zien wat ze allemaal op het schip doen bv roeien, schrobben, klimmen in de masten, zeilen hijsen etc.

Middenbeeld: De vijand komt steeds dichterbij.

Laat in een tableau zien hoe een bange, dappere, verlegen soldaat zich beweegt.

Wat de vijand niet weet is dat de soldaten van de graaf van Dirk III allerlei routes in het moeras gemaakt hebben om de vijand te misleiden zonder daarbij voetafdrukken achter te laten. (kan ook een tableau zijn).

Eindbeeld: De kinderen laten in een tableau zien dat de graaf en zijn mannen gewonnen hebben.